

انتشارات دانشگاه تهران
۳۷۳۰

توسعه و دموکراسی و دلالت‌های آن برای ایران

تالیف

دکتر جعفر عبادی

دکتر محمود متوسلی

علی نیکونسبتی

فهرست

پیشگفتار.....ح

فصل اول: گذار به دموکراسی	۱
نسل اول: تأکید بر پیش‌نیازها.....	۳
سیمور مارتین لیپست : پیش‌نیازهای دموکراسی	۸
روستو و انتقاد از تأکید بر پیش‌نیازها.....	۲۱
نسل دوم: انتقاد از پیش‌نیازها تأکید بر فرایندها.....	۳۱
کارل و اشمیتر: تبیینی از گذار در آمریکای لاتین و جنوب و شرق اروپا.....	۳۴
نسل سوم: نظریه‌های چند بعدی	۴۵
هانتینگتون و گذار به دموکراسی	۴۶
اینگلهارت و ولزل: دموکراسی به عنوان نشانگان توسعه انسانی.....	۵۱
رویکرد نهادی به گذار به دموکراسی	۵۹
عجم اوغلو و رابینسون: تغییر نهادی لازمه دموکراسی	۶۰
نورث و همکاران: نظم، دموکراسی و نهادها.....	۷۴
جامعه مدنی و دموکراسی.....	۸۱
نتیجه‌گیری.....	۸۸

فصل دوم: اثر دموکراسی بر توسعه	۱۰۱
تکامل در مفهوم توسعه	۱۰۳
ویژگی‌های اقتصاد جهانی در قرن بیست و یکم.....	۱۰۷
دلالت‌های ویژگی‌های اقتصاد برای نقش دولت در اقتصاد.....	۱۱۸
دموکراسی، رشد اقتصادی و توسعه	۱۲۰
تکامل در نظریه‌های توسعه	۱۲۳
فرهنگ و جغرافیا.....	۱۲۸
سرمایه اجتماعی.....	۱۳۱
نهادها.....	۱۳۳

ث □ توسعه و دموکراسی و دلالت‌های آن برای ایران

حکمرانی..... ۱۳۵
عجم اوغلو و رابینسون: نهادهای مشارکتی و نهادهای بهره‌کش..... ۱۴۰
نورث و همکاران: نهادها و واکنش در برابر شوکها..... ۱۴۸
نتیجه‌گیری..... ۱۵۴

فصل سوم: آیا مکانیسم بازار و خصوصی‌سازی دموکراسی را پدید می‌آورد؟..... ۱۶۵
نظریه‌های مبتنی بر تقدم بازار بر دموکراسی..... ۱۶۵
نظریهٔ نقاط حیاتی تاریخی..... ۱۶۷
بازار حاصل فرایند گذار به دموکراسی..... ۱۶۸
چگونه حقوق مالکیت در جوامع پدید می‌آید؟..... ۱۷۱
بازار کامل در دموکراسی کامل..... ۱۷۴
خصوصی‌سازی، توسعه و دموکراسی..... ۱۷۵
نتیجه‌گیری..... ۱۷۸

فصل چهارم: چین، هند و مسئله دموکراسی و توسعه..... ۱۸۵
چین..... ۱۸۵
اصلاحات در چین پس از مرگ مائو..... ۱۹۰
هند و مسئله توسعه و دموکراسی..... ۱۹۶
نتیجه‌گیری..... ۲۰۰

فصل پنجم: دلالت‌هایی برای ایران..... ۲۰۹
الزامات توسعه و دموکراسی برای ایران..... ۲۱۵
خصوصی‌سازی، توسعه و دموکراسی..... ۲۳۲
نتیجه‌گیری..... ۲۳۵

پیوست: شاخص‌های دموکراسی..... ۲۴۱
شاخص دموکراسی پالیتی..... ۲۴۲
شاخص دموکراسی لیبرال..... ۲۴۴
پرزورفسکی و همکاران و مسئله دموکراسی رقابتی..... ۲۴۶

فهرست □ ج

شاخص دموکراسی وانهانن ۲۴۹

اینگلهارت و ولزل: شاخص دموکراسی کارآمد ۲۵۱

مقایسه شاخص‌ها و نتیجه‌گیری ۲۵۳

واژه‌نامه ۲۵۵